

DE "BOOTJESJOUWERIE"

De "Bootjesjouwerie" was tot voor de Tweede Wereldoorlog op onze kust de kleine visserij die bedreven werd met open roei- en zeilvaartuigen. Vandaar dat de meeste Oostendse bootjesjouwers van zichzelf zegden dat ze "een open boot" bezaten.

Zo'n open boot, ook wel SCHOVER of OOSTENDSE SCHOVER, genoemd was maar 6 tot 7 meter groot, dus niet veel groter dan een gewone roeiboot. Hij was meestal gebouwd in klinkwerk, dit is overnaad, voerde één enkele mast en had geen vooronder. Het enige zeil dat hij voerde was een trapeziumvormig emmerzeil dat op het onderlijk ongeveer vijf meter breed was. (1)

De visser van de "bootjesjouwerie" voer meestal alleen en indien hij een metgezel had dan was dat veelal een familielid. De bootjesjouwers voeren met de tij, dat wil zeggen dat zij in de late nacht of de vroege ochtend vertrokken, om dan, rekening houdende met de eb- en vloedstroom, tegen het middaguur, ten laatste om één uur, binnen te zijn. De inventaris van de boot bestond uit een mast en zeil, een paar riemen, een dreg met lijn en het net, een boomkorretje. Van thuis brachten zij dagelijks een paar voorwerpen mee die zij voorzichtigheidshalve liefst niet aan boord lieten overnachten. Dat waren : een "zifte", vier dollen, een kompas, een koperen mist "teuter" (ofte -hoorn) en een paar vette wollen handschoenen. Bij deze dagelijkse inventaris behoorden uiteraard ook de nodige boterhammen. Drank bleef echter veelal achterwege. (2) Liep er bij het buitenlopen van de haven ebstroom dan gingen zij west uit. Ze visten dan zogezegd op Duinkerke of Grevelingen; meestal kwamen zij echter niet verder dan tot in de Westdiep tussen Nieuwpoort en De Panne. Liep er vloedstroom dan gingen ze oost uit. Ze visten dan "in den Beir" dat was op Wenduinebank tussen Bredene en Blankenberge. "Den Beir" was de plaats waar de baggerschepen hun lading slijk stortten die ze in de haven van Oostende hadden opgenomen. De garnalen van "den Beir" hadden als nadeel dat ze bleker van kleur waren. Na het koken vielen ze minder roos uit. (3)

Het vissen gebeurde met "liedertie" - dit is lijtij - wat wil zeggen dat zij meeliepen met stroom en wind. In het voorjaar en de zomer werd op garnaal gevist, in het najaar en winter werd achter sprot gegaan en soms achter haring.

Ze trachten meestal met tij en wind ook weer terug de haven te bereiken. Ontbraken deze twee natuurelementen dan moest er uiteraard geroeid worden. Cok waren ze bij weinig wind verplicht de haven binnen te roeien of het moest zijn dat ze op de havenhoofden hun vrouw, een vriend, een kennis of een paar schooljongens zagen. Dan sloegen ze een eind rond de top van de mast, dat ze aan de wal overgaven om zich zo te laten binnenslepen.

De gevangen garnaal werd rauw binnengebracht en door diegenen, die ze opkochten voor verdere verkoop, gekookt en op netten, die op schragen lagen, te koelen gelegd. Om de afkoeling te bevorderen was het gebruikelijk de gekookte garnalen met de hand regelmatig te keren. Hierdoor vielen de kleinste exemplaren, de ziftelingen, door de mazen van het net op de grond. Dat was dan voer voor de schoolgaande jeugd, die ze in hun muts verzamelden en ze in plaats van onbetaalbare snoepjes langs straat oppeuzelden.

De ziftelingen van toen waren meestal groter dan de gewone garnalen van nu. Soms trof men tussen de garnalen enkele pladijsjes ("platjes") en ook wel eens enkele kleine tongen aan. Die werden niet in de garnaalmijn, maar rechtstreeks aan "de Trap" verkocht.

De bootjesjouwerie was een hard bestaan met karige inkomsten. Daarbij gebeurde het regelmatig dat de alleen varende bootjesjouwer om de een of andere reden over boord ging en verdronk. Dit was b.v. het geval van "Neuze" Deckmijn in 1912. (4) (5)

J.B. DREESEN

- (1) Voor meer inlichtingen over de SCHOVER lees VLAAMSE VISSERIJ EN VISSERSVAARTUIGEN door G. en R. DESNERCK deel II. Uitgever G. Desnerck 1976. Blz 252 tot 258, Oostendse schover of open garnaalboot.
- (2) Naar inlichtingen verstrekt door mevrouw Georgette Mestdagh, wiens vader WOETE Mestdagh "een open boot" de "0.50" had.
- (3) Naar inlichtingen verstrekt door de heer Fernand Monteny, uit Oostende.
- (4) Naar inlichtingen verstrekt door de heer J.P. Falise uit Oostende.
- (5) Voor meer dergelijke gevallen lees CONTACTBLAD, Vrije Visserijschool Paster PYPE Oostende, 18de jaargang, nr. 5- nr. 169 blz. 9 in het artikel Rampen uit L'ECHO D'Oostende in het jaar 1900.

"OSTENDE OENDER WOATER"

Dertig jaar reeds sedert de memorabele overstroming die ook o e stad niet spaarde.. Ter herinnering aan deze ramp zullen tijdens de maanden februari & maart foto's van februari 1953 geexposeerd worden in het heemkundig museum. Samen met de thematentoonstellingen "Bloemenuurwerk 1933-1983" en "S.E.O." een bezoek overwaard !

G.V.

IN DIT NUMMER

- Blz. 2 : J. KLAUSING : Encyclopedie van het levende Vlaamse volkslied;
- blz. 4 : E. SMISSAERT : Lopende bibliografie;
- blz. 7 : W. MAERVOET : Bibliografie van Oostendse politici;
- blz. 10 : OORLOGSDAGBOEK OOSTENDE 1940-45 (7);
- Blz. 13 : N. HOSTYN : Vergeten Oostendse kunstenaars : XXX Gustaaf Teygeman;
- Blz. 15 : J. SURMONT : De rijstvreters;
- Blz. 18 : G. BILLIET : Een Oostends liedje opgedolven;
- Blz. 20 : N. HOSTYN : Oostendse muziekgeschiedenis XXV : Camille Saint-Saëns;
- blz. 22 : R. DELY : Het Bloemenuurwerk in het Leopoldpark 1933-1983;
- blz. 25 : N. HOSTYN : Monumenten, beelden en gedenkplaten te Oostende : III en IV;
- blz. 28 : J.B. DREESEN : De bootjesjouwerie.

TEKSTOVERNAME UIT "DE PLATE" STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE.
